

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för statsvetenskap

2SHÄ18 Samhällskunskap III med verksamhetsförlagd utbildning (ämne 1) - inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 30 högskolepoäng

Social studies III with teaching practice placement - for upper secondary school teachers, 30 credits

Ämnesgrupp

Samhällskunskap

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G2F

Fastställande

Fastställd 2015-09-16

Senast reviderad 2020-06-18 av Fakulteten för samhällsvetenskap. Revidering av kurslitteratur

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2020

Förkunskaper

Samhällskunskap I, 30 hp, och Samhällskunskap II, 30 hp, eller motsvarande.

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- problematisera lärarens uppdrag i relation till aktuell forskning i ämnet och ämnets didaktik;
- med utgångspunkt i aktuell forskning värdera ämnesdidaktiska ställningstaganden i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för;
- bedöma och vetenskapligt förhålla sig till tidigare forskning och olika teorier och metoder i relation till egen undersökning och den egna yrkesverksamheten;
- identifiera och formulera problemställningar av relevans för vidare forskning och för yrkesverksamheten.

Delkurs 1, Socialpolitik och sociala problem, 7,5 hp

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- beskriva den svenska socialpolitiken och samhällets sätt att hantera sociala problem;
- analysera sociala problems omkomst

- problematisera hur barn och ungdomar berörs av sociala problem.

Delkurs 2, Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare i samhällskunskap I - inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande under handledning kunna:

- planera och genomföra undervisning som är ändamålsenlig samt anpassad till och begriplig för eleverna;
- i undervisning anpassa val av metoder, innehåll och materiel samt andra resurser i förhållande till målen med undervisningen och aktuell elevgrupp;
- värdera i vilken utsträckning målen med undervisningen har uppnåtts;
- bemöta elever och kollegor på ett sätt som överensstämmer med de grundläggande värderingarna i skolans styrdokument;
- självständigt och tillsammans med andra reflektera över samhällskunskapsdidaktiska frågeställningar i relation till aktuell elevgrupp;
- utifrån ämnets styrdokument planera, genomföra och utvärdera ett sammanhängande undervisningsinnehåll i samhällskunskap.

Delkurs 3, Nationalekonomi för ämneslärare i samhällskunskap, 15 hp

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- definiera grundläggande begrepp som bruttonationalprodukt, inflation, arbetslöshet och tillväxt samt förstå olika jämviktsbegrepp;
- redogöra för nationalräkenskapernas uppbyggnad samt beräkna ingående delar;
- förklara och diskutera stabiliseringspolitiska målsättningar, implementeringar och resultat;
- förklara grundläggande samband och mekanismer till en långsiktig tillväxt;
- förklara och diskutera valutamarknaden och dess betydelse för en öppen ekonomi;
- utifrån nationalekonomisk teori kunna diskutera en empirisk företeelse.

Innehåll

Kursen består av tre delkurser, Socialpolitik och sociala problem, 7,5 hp, Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare i samhällskunskap I, 7,5 hp och Nationalekonomi för ämneslärare i samhällskunskap, 15 hp.

Professionsbas och professionell progression

I kursen tillvaratas och vidareutvecklas de ämnesdidaktiska kunskaper som de studerande har tillägnat sig under Samhällskunskap I och Samhällskunskap II. Ämneskunskan breddas i och med att studier i nationalekonomi nu kompletterar de kurser i statsvetenskap och sociologi som de studerande har läst tidigare, och förmågan att se sammanhang mellan de i ämnet ingående disciplinerna tränas kontinuerligt. I den verksamhetsförlagda utbildningen ges de studerande möjlighet att träna professionella färdigheter med utgångspunkt i ämneskunskan och ämnesdidaktiska ställningstaganden.

Vetenskapligt förhållningsätt och vetenskaplig progression

vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

De studerande både breddar och fördjupar sitt vetenskapliga ämneskunnande i kursen genom att nya innehållsområden introduceras samtidigt som dessa integreras med hjälp av övningar som stimulerar ämnesdidaktiska överväganden. Den teoretiska medvetenhet och de metodiska färdigheter som tillägnats i föregående ämneskurs utgör en utgångspunkt för vidareutveckling av vetenskapliga förhållningssätt.

Delkurs 1 Socialpolitik och sociala problem 7,5 högskolepoäng

Kursen syftar till att ge den studerande kunskap om den svenska socialpolitiken med tonvikten lagd på olika sociala problem, särskilt sociala problem förknippade med barn och ungdomar. Kursen inriktar sig på att bibringa den studerande ett problematiserande förhållningssätt och att utveckla färdigheterna i att analysera sociala problems uppkomst och karaktär samt samhällets olika sätt att hantera dessa. Särskild tonvikt läggs vid massmedias roll i konstruktionen av sociala problem, barns och ungdomars situation, samt välfärdssystemens betydelse för hur sociala problem hanteras.

Delkurs 2 Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare i samhällsku 7,5 högskolepoäng

På denna kurs ska den studerande under fem veckor på heltid delta i och följa arbetet i en skola. Den studerande ska med hjälp av en VFU-lärare planera, genomföra och utvärdera undervisning i relation till ämnesdidaktiska överväganden. Förutom undervisning ska den studerande också tillsammans med VFU-läraren så långt möjligt delta i alla förekommande arbetsuppgifter, t.ex. lärarkollegier och utvecklingssamtal. I den verksamhetsförlagda utbildningen ska den studerande introduceras i planeringen, genomförandet och undervisningen i samhällskunskap. Utöver sin uppenbara plats i samhällskunskapsämnets innehåll kommer perspektiven hållbar utveckling, genus, mångfald och internationalisering att stå i fokus för de ämnesdidaktiska frågeställningar som den studerande ska förhålla sig till under perioden.

Den verksamhetsförlagda utbildningen utformas utifrån två olika perspektiv på yrkeslärande; ett åskådarperspektiv och ett deltagandeperspektiv. I åskådarperspektivet ges den studerande tillfällen att pröva på eller bevittna typiska situationer i yrket som sedan får utgöra exempel och underlag för reflektion. Utbildarnas uppgift blir i detta perspektiv att hjälpa den studerande att få distans till, samt kritiskt granska och analysera situationerna. I deltagarperspektivet ges förutsättningar för den studerande att lära sig yrkespraktik och yrkesgemenskap i praktiska situationer genom egna och handledarens erfarenheter. Under perioden ges den studerande ett allt större ansvar för verksamheten. Utbildning till ämneslärare i samhällskunskap – inriktning mot arbete i gymnasieskolan ger även behörighet för 7–9 samt vuxenutbildning, varför också samhällskunskapsundervisning i dessa skolformer beaktas i kursen.

Delkurs 3 Nationalekonomi för ämneslärare i samhällskunskap 15 högskolepoäng

Kursen innehåller en introduktion till makroekonomi och behandlar Sveriges ekonomiska utveckling, makroekonomiska definitioner och samband, grundläggande tillväxtteori, aggregerat utbud och efterfrågan, introduktion till makroekonomiska modeller samt finanspolitikens grunder. I kursen presenteras och diskuteras penningmarknader och penningpolitik, penningpolitik och finanspolitik, interaktion mellan penning- och finanspolitik, inflation, grundläggande konjunkturteori samt växelkurser och den öppna ekonomin.

Undervisningsformer

Delkurs 1, Socialpolitik och sociala problem, 7,5 hp, samt delkurs 3, Nationalekonomi för ämneslärare i samhällskunskap, 15 hp

Undervisningen sker genom föreläsningar, övningar och seminarier. Närvaro vid seminarier är obligatorisk.

Delkurs 2, Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare i samhällskunskap I - inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 7,5 hp

Undervisningen sker genom:

- Observationer av samhällskunskapslärare, elever och situationer i verksamheten
- Planering, genomförande och uppföljning av undervisning i samhällskunskap
- Samtal med elever, samhällskunskapslärare och ledning inom verksamheten
- Utvecklingssamtal med handledare
- Ämnesdidaktiska seminarier med lärarutbildare

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Delkurs 1, Socialpolitik och sociala problem, 7,5 hp

Kursen examineras med muntliga uppgifter och skriftlig tentamen. För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda.

Delkurs 2, Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare i samhällskunskap I - inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 7,5 hp

Examination sker med hjälp av samtal mellan studerande-handledare-universitetslärare, seminarier och inlämningsuppgifter. För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. Vid underkännande på VFU har studenten rätt att göra om sin VFU en gång.

Delkurs 3, Nationalekonomi för ämneslärare i samhällskunskap, 15 hp

Kursen examineras genom en hemtentamen omfattande 9 hp samt tre seminarier omfattande 2 hp vardera. Hemtentamen bedöms med U, G eller VG och seminarierna bedöms med U eller G. För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda och samtliga examinationer ska vara bedömda med minst G. För betyget Väl godkänd ska samtliga examinationer vara bedömda med minst G och hemtentamen ska vara bedömd med VG.

Sammanvägning av betyg till kursbetyg

För betyget VG på hela kursen krävs att minst 22,5 hp har bedömts med VG.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av kursvärderingen ska återkopplas till de studenter som genomfört kursen och de studenter som deltar vid nästa kurstillfälle. Kursvärderingen genomförs anonymt.

Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Övrigt

Student som underkänts på kurs eller delkurs i verksamhetsförlagd utbildning (VFU) har rätt att genomgå denna endast ytterligare en gång. Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students VFU om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att elevens säkerhet, integritet eller föräldrars förtroende för verksamheten riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på kursen/delkursen. Eventuella merkostnader i samband med kursen bekostas av studenten.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Litteraturförteckning Delkurs 1 - Socialpolitik och sociala problem 7,5 hp

Bengtsson, Stina et al (2017). *Medielandskap och mediekultur. En introduktion till medie- och kommunikationsvetenskap*. Stockholm: Liber. 252 sidor

Estrada, Felipe & Flyghed, Janne (red)(2013). *Den svenska ungdomsbrottsligheten*. Lund: Studentlitteratur ISBN: 9789144093291. 418 sidor.

Garland, David (2016). *The welfare state: a very short introduction*. Oxford: Oxford

University Press. ISBN: 9780199672660. 153 sidor.

Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red). (2002). *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur & Kultur ISBN: 9127084094. 372 sidor.

Tillkommer kompendium med artiklar ca 250 sidor.

Litteraturförteckning Delkurs 2 - Verksamhetsförlagd utbildning för ämneslärare i samhällsku 7,5 hp

Skolverket (2011). *Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011*. Stockholm: Fritzes ISBN: 978-91-38325-94-0

Skolverket (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Stockholm: Fritzes ISBN: 978-91-38325-41-4

Långström, Sture & Arja Virta (senaste upplagan). *Samhällskunskapsdidaktik: utbildning i demokrati och samhällsvetenskapligt tänkande*. Lund: Studentlitteratur.

Lokala styrdokument, arbetsplaner och handlingsplaner

Ytterligare material som tillhandahålls av institutionen kan tillkomma

Litteraturförteckning Delkurs 3 - Nationalekonomi för ämneslärare i samhällskunskap 15 hp

Eklund, Klas (Senaste upplagan). *Vår ekonomi. En introduktion till samhällsekonomin*. Studentlitteratur. 352 sidor.

Pihl, Håkan (2007) *Ekonomi från början: en samhällsekonomisk introduktion*. Studentlitteratur. 235 sidor. ISBN: 9789144019772.

Vetenskapliga artiklar samt aktuell statistik tillkommer.

Ämnesdidaktisk litteratur

Skolverket (2011). *Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011*. Stockholm: Fritzes ISBN: 978-91-38325-94-0

Skolverket (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Stockholm: Fritzes ISBN: 978-91-38325-41-4

Vernersson, Folke (senaste upplagan). *Undervisa om samhället. Didaktiska modeller och läraruppfattningar*, Lund: Studentlitteratur. Ca 300 sidor.

Ytterligare material som tillhandahålls av läraren kan tillkomma